

บทความวิจัย

ทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุฑระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ ประเทศไทย

สุรียัตน์ รงเรือง*

*อาจารย์ โปรแกรมสุขศึกษา ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาแบบภาคตัดขวางนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา และบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุฑในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษา และบุคลากร ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในภาคใต้ ของประเทศไทย จำนวน 405 คน โดยใช้แบบสอบถามคุณภาพของเครื่องมือด้าน ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาและบุคลากรจำนวน 30 คน และนำมาปรับปรุง นำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอน บาท แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ .82 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาและบุคลากรมีทัศนคติต่อการตั้งครุฑในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมโดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุฑในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “ครอบครัวยุคใหม่มีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนในเรื่องเพศ เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ชีวิตและป้องกันการตั้งครุฑก่อนวัยอันควรในนักเรียนหรือนักศึกษาได้” อยู่ในระดับสูง ระดับทัศนคติต่อการตั้งครุฑในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ “เมื่อวัยรุ่นมุสลิมมีการตั้งครุฑและไม่พร้อมที่จะตั้งครุฑต่อไป ครู อาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรแนะนำให้เลิกศึกษาพฤติกรรมตั้งครุฑด้วยการทำแท้ง” อยู่ในระดับต่ำ

นักศึกษาและบุคลากรมีข้อเสนอแนะให้สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรณรงค์ อบรม ให้ความรู้เพื่อให้วัยรุ่นในโรงเรียนหรือสถานศึกษาเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้มากยิ่งขึ้น และชี้ให้เห็นถึงผลกระทบของการตั้งครุฑในขณะที่อยู่ระหว่างเรียนหนังสือ หรือถ้าวัยรุ่นมีการตั้งครุฑ โรงเรียนหรือสถานศึกษาควรให้คำแนะนำ ดูแล เอาใจใส่เป็นพิเศษ รวมทั้งให้โอกาสในการศึกษาทั้งในขณะตั้งครุฑและหลังคลอดบุตร

คำสำคัญ: วัยรุ่นมุสลิม, ทัศนคติ, การตั้งครุฑ

Research

Attitudes of Students and Staffs toward Muslim Teenager Pregnancy during Study of a University in Southern Thailand

Sureerut Rongruang*

*M.Ed. (Health Education), Lecturer Health Education Program, Department of Physical, Faculty of Education, Prince of Songkla University, Pattani Campus

Abstract

This cross-sectional study aimed to study the attitude of students and staffs toward Muslim teenager pregnancy during study. Four hundred and five students and staffs were randomly selected. The data was gathered by using questionnaire. It was validated in content validity by three experts and try out with 30 students and staffs. Cronbach's alpha reliability of this questionnaire was .82. The statistics were percent, mean, and standard deviation.

The main result found that the attitude of students and staffs toward Muslim teenage pregnancy during study was found to perform at high level. The highest mean was "the family role is important to parenting and teaching them in a basis sex as a life skill to prevention the pregnancy during study is at high level. The lowest mean was "when Muslim teenage pregnancy and not ready to be pregnant the teachers or those involved should encourage them to terminate the pregnancy by an abortion perform is at low level. From the findings, students and staffs have suggested to the educational intuitions or those involve to campaign, education, and training for adolescent in schools to have more understanding about sex. Including, the effects of pregnancy while studying in the school or educational institutes If they are getting pregnant, the school or educational institutes should provide special care, instructions and allow them to continue their study in both pregnancy and postpartum status.

Keywords: Muslim teenager, Attitude, Pregnancy

บทนำ

วัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ คือ เป็นวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็ก แต่ก็ยังไม่เป็นผู้ใหญ่โดยสมบูรณ์ (Burton, Allison and Obeidallah, 1996) รวมทั้งมีการพัฒนาการทางเพศก้าวไปสู่วัยเจริญพันธุ์ วัยรุ่นส่วนใหญ่พยายามแสดงถึงความเป็นผู้ใหญ่ เช่น การมีแฟนหรือคู่อรัก และมีวัยรุ่นจำนวนมากที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งส่งผลให้วัยรุ่นมีการตั้งครรภ์และกลายเป็นแม่วัยรุ่น

องค์การอนามัยโลกได้ให้คำจำกัดความการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (adolescent pregnancy) ไว้ว่า คือ การตั้งครรภ์ในสตรีที่มีอายุระหว่าง 10-19 ปี โดยถืออายุ ณ เวลาที่คลอดบุตร ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นช่วงอายุ 15-19 ปี (adolescents) และ ช่วงอายุ 10-14 ปี (younger adolescents) (World Health Organization, 2004) อ้างถึงใน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2556) ในปัจจุบันรัฐบาลได้ประกาศให้การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นวาระแห่งชาติ และดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อมตั้งแต่ปี 2553 ได้จัดให้มีการติดตามและเฝ้าระวังสถานการณ์อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2549 จนถึง ปี 2556 รวมทั้งได้ปรับปรุงข้อมูลอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น ให้สอดคล้องตามเกณฑ์สากลขององค์การอนามัยโลก โดยกำหนดนิยาม อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น หมายถึงการคลอดบุตรของหญิงอายุ 15-19 ปี (adolescent) ต่อจำนวนประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คน โดยใช้ข้อมูลการจดทะเบียนเกิดจากข้อมูลทะเบียนราษฎร สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

การตั้งครรภ์ในสตรีวัยรุ่นมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และเป็นปัญหาสังคมในระดับประเทศ เมื่อปี 2552 องค์การอนามัยโลกได้กำหนดค่าเฉลี่ยการตั้งครรภ์ ในหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี ไว้ที่ 65 ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน ซึ่งในปี 2553 พบว่าค่าเฉลี่ยการตั้งครรภ์ในหญิงที่มีอายุ 15-19 ปี ในทวีปเอเชียอยู่ที่ 56 ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน สำหรับประเทศไทยอัตราการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์นั้นเพิ่มมากขึ้นทุกปีโดยเฉพาะ

เยาวชนในวัยเรียน นับได้ว่าเป็นปัญหาสังคมที่กำลังขยายตัวและกลายเป็นปัญหาเรื้อรังในสังคมไทย ซึ่งการตั้งครรภ์สืบเนื่องจากส่วนใหญ่เยาวชนไม่มีความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ขาดทักษะชีวิต ไม่รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจของตนเอง โดยประเทศไทยมีอัตราการตั้งครรภ์เฉลี่ยสูงกว่าที่องค์กรอนามัยโลกกำหนด คืออยู่ที่ 70 ต่อจำนวนประชากร 1,000 คน (ประไพ สุวรรณสุนทร, 2555) นอกจากนี้จากข้อมูลสถิติการเกิดมีชีพในประเทศไทย พบว่าเมื่อพิจารณาย้อนหลังไปตั้งแต่อดีต (พ.ศ.2502-2555) จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าแนวโน้มแม่วัยรุ่นได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 5.44 ในปี 2503 เป็นร้อยละ 16.69 ในปี 2555 ในขณะเดียวกัน อายุของแม่วัยรุ่นก็ลดลงเรื่อยๆ โดยในปี 2555 พบแม่อายุต่ำสุดเพียง 10 ปี เท่านั้น ซึ่งจากข้อมูลในกลุ่มมารดาที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เช่นเดียวกัน โดยเพิ่มจากร้อยละ 0.03 ในปี 2503 เป็น ร้อยละ 0.46 ในปี 2555 (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2557)

สถาบันการศึกษาถือว่าเป็นสังคมของวัยรุ่นที่กำลังเป็น นักเรียน นักศึกษา ก่อปรกับสังคมไทยในปัจจุบันกำลังเปลี่ยนจากสังคมสมัยเก่า ซึ่งเป็นแบบง่าย ๆ มาสู่สังคมสมัยใหม่ที่มีโครงสร้างสลับซับซ้อน นอกจากนี้การรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาทำให้วัยรุ่นมีโอกาสใกล้ชิดและสนิทสนมกันมากขึ้น ภายใต้อิทธิพลของสื่อเป็นเหตุปัจจัยที่ทำให้นักเรียน นักศึกษาอาจจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ประกอบกับเหตุสังคมเปลี่ยนแปลงไป วัยรุ่นขาดที่ปรึกษาทางใจ ห่างเหินพ่อแม่ และสังคมแวดล้อมก็เต็มไปด้วยสิ่งส่งเสริมการมอมเมาต่างๆ ทำให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานโดยมิได้เตรียมตัวล่วงหน้า (นิตยา อธิเสน และคณะ, ม.ป.ป) ไม่มีการป้องกันหรือคุมกำเนิด ซึ่งนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ยิ่งไปกว่านั้นอาจจะนำไปสู่การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ด้วย สำหรับการมีเพศสัมพันธ์อันนำไปสู่การตั้งครรภ์ในวัยเรียนเป็นพฤติกรรมที่ยังไม่ควรเกิดขึ้น เพราะเป็นช่วงวัยที่ยังไม่มีพร้อมและเป็นวัยที่ควรจะอยู่ในช่วงของการศึกษาเล่าเรียน สตรีที่ตั้งครรภ์ระหว่างเรียนส่วนใหญ่ยังไม่ได้แต่งงานให้ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือ

กฎหมาย ถึงแม้ว่าบางคนได้มีการแต่งงานอย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียม ประเพณี หรือกฎหมายแล้ว แต่ก็ใช้ว่าชีวิตการแต่งงานและการสร้างครอบครัวจะราบรื่นเสมอไป ทั้งนี้ชีวิตของผู้ที่แต่งงานงานย่อมมีการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างหน้าที่และบทบาทของสมาชิกครอบครัว เช่นหน้าที่เป็นภรรยา เมื่อตั้งครรรค์และคลอดลูกก็มีหน้าที่เป็นแม่ ประการสำคัญทารกที่เกิดจากแม่วัยรุ่นนั้นจะทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนทางสุติกรรมได้ เช่น มีโอกาสคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อย มีความพิการ มีภาวะแทรกซ้อนอื่นๆ ได้มากกว่ากลุ่มแม่วัยผู้ใหญ่ การตั้งครรรค์ในระหว่างที่กำลังศึกษาเล่าเรียนนอกจากจะส่งผลต่อร่างกายดังที่ได้กล่าวไปแล้ว ยังส่งผลต่อจิตใจ เศรษฐกิจ สังคมของตนเองและครอบครัวที่ต้องรับภาระอีกด้วย เพราะแม่วัยรุ่นยังไม่เคยมีประสบการณ์คลอดและการทำหน้าที่เป็นแม่มาก่อนทำให้ขาดความพร้อมทางด้านวุฒิภาวะ ดังนั้นจึงต้องพึ่งพา ครอบครัว ที่จะต้องคอยให้ความช่วยเหลือและในขณะเดียวกัน แม่วัยรุ่นบางคนเมื่อคลอดแล้วก็กลับไปเรียนต่อโดยทิ้งการเลี้ยงบุตรให้แก่มารดาหรือคนในครอบครัวของตนเอง ซึ่งส่งผลให้เด็กมีโอกาสที่จะกินนมแม่น้อยลงได้ ก่อให้เกิดปัญหาทางด้านสุขภาพจิตและสุขภาพกายแก่เด็กในภายภาคหน้าได้ และมีวัยรุ่นจำนวนไม่น้อยที่ตั้งครรรค์ระหว่างเรียนโดยไม่พร้อม ซึ่งกรณีเช่นนี้นำมาซึ่งปัญหาต่างๆ มากมาย ที่เห็นได้ชัดในสังคมปัจจุบัน เช่น การทำแท้ง ซึ่งการแก้ปัญหาการตั้งครรรค์ด้วยการทำแท้งจะส่งผลแทรกซ้อนต่อร่างกายและจิตใจได้สูงและที่สำคัญมีอัตราการเสียชีวิตมากกว่าการแท้งเองถึง 10 เท่า (วิชญา เวชยันต์ศฤงคาร, 2555)

เมื่อปี พ.ศ.2554 คณะรัฐมนตรีได้ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการอนามัย การเจริญพันธุ์ ซึ่งเป็นกฎหมายที่จะรับรองสิทธิทางเพศของทุกคน ทุกเพศ ในช่วงวัยเจริญพันธุ์ ได้กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขต้องจัดให้มีการให้คำปรึกษา หรือการให้บริการด้านสุขภาพทางเพศอย่างเหมาะสม โดยจะต้องรักษาข้อมูลส่วนตัว และจะต้องให้คำปรึกษาและการให้บริการด้านต่างๆ อย่างครบถ้วนตามมาตรฐานที่กำหนด พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่ต้องจัดให้มีการสอนเพศศึกษาให้กับนักเรียนให้

เหมาะสมกับวุฒิภาวะและช่วงวัยของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนที่ตั้งครรรค์ระหว่างเรียนให้ศึกษาต่อไปได้โดยสามารถที่จะเลือกได้ว่าจะเรียนต่อขณะตั้งครรรค์ หรือลาพักจนหลังคลอดแล้วจึงกลับมาเรียนต่อไป ส่วนหน่วยงานอื่นๆ และหน่วยงานเอกชน มีหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โดยต้องไม่ขัดขวางการลาคลอดและต้องส่งเสริมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พร้อมทั้งต้องมีการป้องกันการล่วงเกินและคุกคามทางเพศ พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นการคุ้มครองวัยรุ่นโดยตรง ทั้งวัยรุ่นในระบบและวัยรุ่นนอกระบบการศึกษา โดยเฉพาะวัยรุ่นในระบบการศึกษาที่เป็นนักเรียนหญิงและตั้งครรรค์ขณะเป็นนักเรียนโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนหญิงวัยรุ่นได้เรียนจนสำเร็จหลักสูตรตามที่กำหนดไว้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2557)

สำหรับวัยรุ่นมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) นั้น เป็นมุสลิมกลุ่มหนึ่งที่มีอัตลักษณ์ของตน ไม่ว่าเรื่องของการนับถือศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัยรุ่นทั่วไป เมื่อก้าวมาสู่การเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษา มีเพื่อนร่วมสถาบัน ที่มีความแตกต่างกันดังกล่าว ซึ่งในขณะที่ความเชื่อและภูมิหลังของมุสลิมนั้นมีหลักปฏิบัติที่ชัดเจน ซึ่งในหลักศาสนาอิสลามยอมรับความต้องการทางเพศโดยเฉพาะของฝ่ายชาย แต่อิสลามก็ควบคุมความต้องการนั้นให้อยู่ในทางที่ถูกที่ควร คือ การแต่งงาน ไม่ใช่ไปหาความสุขทางเพศกับหญิงอื่นที่มีใช้ภรรยาของตนเอง ในอิสลามถือว่าการมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายหญิงโดยไม่ผ่านการแต่งงานมีความผิดร้ายแรงอย่างยิ่ง ในทางกลับกันถ้าการมีความสัมพันธ์เช่นนี้ ได้ผ่านการแต่งงานกันแล้วระหว่างชายหญิงอย่างถูกต้องตามหลักศาสนา ก็จะเป็นสิ่งที่น่ายินดีและถูกต้อง ยิ่งกว่านั้นชีวิตของหนุ่มสาวที่ได้ผ่านการแต่งงานจะถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของสถาบันครอบครัวที่ดี ด้วยเหตุนี้เองหลักการของศาสนาอิสลามจึงให้ความสำคัญต่อการแต่งงานที่โปร่งใส เป็นไปตามความพึงพอใจระหว่างสองฝ่าย เรียบง่าย ไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยากแต่ในปัจจุบันระบบแพนที่อยู่กินกันก่อนแต่งกำลังแพร่หลายอยู่ในสังคมมุสลิม ซึ่งถือว่าเป็นอันตรายที่ถูกมองข้าม และถือว่าการชู้สาว (ผิดประเวณี) และเมื่อมีการ

เลิกหากันคนที่เสียเปรียบมักจะเป็นฝ่ายหญิง เนื่องจากไม่ได้รับความไว้วางใจจากผู้ชายที่ดี (อับดุลชะกูร์ บิน ซาฟิอีย์ ดินอะ, 2550)

ถึงแม้ว่านักเรียน นักศึกษามุสลิมส่วนหนึ่งได้มีการแต่งงานที่ถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามแล้ว และมีการตั้งครุกันนั้น ก็เป็นที่น่าสนใจว่าบุคคลอื่นจะมีมุมมองและมีทัศนคติต่อการตั้งครุในระหว่างเรียนนั้นอย่างไร ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมที่อยู่ในสถาบันการศึกษา ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยคาดว่าจะสามารถนำไปเพื่อการวางแผนช่วยเหลือ ดูลานักเรียน นักศึกษาให้รู้จักป้องกันการตั้งครุ มีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย ประการสำคัญแม้วัยรุ่นควรได้คำแนะนำ ได้รับโอกาส หรือความช่วยเหลือในด้านการศึกษาให้ประสบความสำเร็จด้วยดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี และบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2556

วิธีการดำเนินการวิจัย

เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวาง (cross-sectional study) กลุ่มประชากร คือ นักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2556 (ข้อมูล ณ วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2556) จำนวน 8,802 คน (นักศึกษา

7,989 คน และบุคลากร 813 คน) กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 405 คน ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Yamane ที่กำหนดให้ค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับร้อยละ 5 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างได้เท่ากับ 383 คน แต่เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและป้องกันความไม่สมบูรณ์ของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลเพิ่มขึ้นรวมเป็น 405 คน โดยแยกเป็น นักศึกษา 364 คน และ บุคลากร 41 คน เก็บรวบรวมข้อมูลและสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น แบบโควตา โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างของนักศึกษาตามจำนวนของคณะต่างๆ และจำนวนของบุคลากร เก็บข้อมูลตามความสะดวก โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไป จำนวน 5 ข้อ 2) ทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากร ที่มีต่อการตั้งครุในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม จำนวน 24 ข้อ โดยข้อคำถามมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ลักษณะข้อคำถามเป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ท (Rating scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วยในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด 3) ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตั้งครุในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาและบุคลากรจำนวน 30 คน หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ด้านทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครุในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมด้วยวัดค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้เท่ากับ .82 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยจะแจกแบบสอบถาม และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาแก่กลุ่มตัวอย่าง และรอรับคืน ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ต่อไป ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 10-15 นาที ได้แบบสอบถามกลับมา 405 ชุด (100%) และทั้งหมดครบถ้วนสมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ทั้งหมด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาและบุคลากร

วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ระหว่างเรียนในวัยรุ่นมุสลิม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ระหว่างเรียนในวัยรุ่นมุสลิม วิเคราะห์โดยการจัดกลุ่มข้อมูล มีผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (82.7%) มีอายุอยู่ระหว่าง 18-24 ปี 91.1%) โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 21.80 ปี (SD.=6.24) นับถือศาสนาอิสลาม (86.2%) เป็นโสด (ร้อยละ 93.8) เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี (89.9%) ดังผลแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คุณลักษณะทางประชากรของนักศึกษาและบุคลากร (n=405)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	335	82.7
ชาย	70	17.3
อายุ ($\bar{x}$=21.80, SD.=6.24)		
18-24 ปี	369	91.1
25-29 ปี	10	2.5
30 ปีขึ้นไป	26	6.4
ศาสนา		
อิสลาม	349	86.2
พุทธ	54	13.3
คริสต์	2	0.5
สถานภาพสมรส		
โสด	380	93.8
สมรส	24	5.9
หย่า/แยก	1	0.3
สถานภาพ/ตำแหน่ง		
นักศึกษา	364	89.9
อาจารย์/ผู้สอน	8	2.0
บุคคลสายสนับสนุนวิชาการ	33	8.1
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	6	1.4
กำลังศึกษาปริญญาตรี	364	89.9
ปริญญาตรี	25	6.2
ปริญญาโท	6	1.5
ปริญญาเอก	4	1.0
คณะ		
ศึกษาศาสตร์	101	27.8

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	122	33.6
วิทยาลัยอิสลามศึกษา	47	12.9
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	31	7.65
รัฐศาสตร์	29	8.0
วิทยาการสื่อสาร	27	7.4
ศิลปกรรมศาสตร์	5	1.4
พยาบาลศาสตร์	2	0.6

2. ระดับทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม โดยภาพรวมนักศึกษาและบุคลากรมีทัศนคติต่อการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมในระดับมาก ($\bar{X}=3.45$, $S.D.=1.10$) ระดับคะแนนเฉลี่ยรายข้อพบว่า ค่าเฉลี่ยของระดับทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมที่ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ “ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนในเรื่องเพศ เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ชีวิต และป้องกันการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนนักศึกษาได้” ($\bar{X}=4.30$, $S.D.=1.00$) รองลงมาคือ เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียน สถานศึกษาหรือผู้ที่

เกี่ยวข้องควรจะให้คำปรึกษาเป็นกรณีพิเศษ ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.93$) ส่วนระดับทัศนคติต่อการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ “เมื่อนักศึกษามีการตั้งครรรค์และไม่พร้อมที่จะตั้งครรรค์ต่อไป ครู อาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรแนะนำให้ศึกษาพฤติกรรมการตั้งครรรค์ด้วยการทำแท้ง” ($\bar{X}=2.08$, $S.D.=1.25$)

ตารางที่ 2 แสดงระดับทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม (n=405)

ลำดับ	ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ	อันดับ
1	การมีแฟนหรือคูรักในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิมเป็นเรื่องปกติ (-)	3.01	1.16	เห็นด้วยปานกลาง	16
2	ปัจจุบันการเช่าหอพักอยู่ด้วยกันระหว่างนักเรียนหรือนักศึกษาชายและหญิงเป็นเรื่องปกติ (-)	2.48	1.30	ไม่เห็นด้วย	19
3	ปัจจุบันค่านิยมการอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานเป็นสิ่งที่มีความขึ้นในสังคมมุสลิม (-)	3.41	1.25	เห็นด้วยปานกลาง	14
4	การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนเป็นสิทธิส่วนบุคคล (-)	2.46	1.23	ไม่เห็นด้วย	20
5	การมีแฟนหรือคูรักจะนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ได้ง่ายขึ้น (+)	3.81	1.10	เห็นด้วยมาก	7
6	สื่อออนไลน์เป็นสิ่งยั่วยั่วยุให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงานมากขึ้น (+)	3.82	1.02	เห็นด้วยมาก	6
7	การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศส่งผลทำให้เกิดการตั้งครรรค์โดยไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นที่กำลังเรียนหนังสือ (+)	3.87	1.04	เห็นด้วยมาก	3

ลำดับ	ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ	อันดับ
8	ระบบขัดเกลาทางสังคมและระบบครอบครัวอ่อนแอ นำไปสู่การตั้งครรรค์ที่ไม่พร้อมของวัยรุ่นที่กำลังเรียนหนังสือได้ (+)	3.84	1.03	เห็นด้วยมาก	4
9	การตั้งครรรค์ในวัยเรียนถือเป็นเรื่องที่ไม่สมควร เพราะจะทำให้คนรอบข้างรังเกียจและสังคมไม่ยอมรับ (+)	3.54	1.09	เห็นด้วยมาก	12
10	เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรรค์ และไม่พร้อมที่จะตั้งครรรค์ต่อไป ครูอาจารย์หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรแนะนำให้นักเรียนหรือนักศึกษายุติการตั้งครรรค์ด้วยการทำแท้ง (-)	2.08	1.25	ไม่เห็นด้วยมาก	21
11	เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรรค์ ครู อาจารย์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรแนะนำให้มีการตั้งครรรค์ต่อไปจนคลอด และให้กลับมาเรียนตามปกติ (+)	3.81	1.05	เห็นด้วยมาก	7
12	การคลุมถุงชนเป็นปัญหาหนึ่งที่ทำให้วัยรุ่นมุสลิมแต่งงานเร็วขึ้น ส่งผลให้เกิดการตั้งครรรค์ระหว่างเรียน (+)	2.95	1.12	เห็นด้วยปานกลาง	17
13	การแต่งงานในขณะที่ยังศึกษาเล่าเรียนในวัยรุ่นมุสลิมถือเป็นทางออกที่ดี ที่ทำให้ห่างไกลจากการตั้งครรรค์โดยไม่พึงประสงค์(+)	3.60	1.09	เห็นด้วยมาก	10
14	แม้ว่านักเรียนหรือนักศึกษามุสลิมจะแต่งงานแล้วก็ไม่ควรตั้งครรรค์ในระหว่างเรียน (+)	3.32	1.16	เห็นด้วยปานกลาง	15
15	ถ้าวัยรุ่นมุสลิมมีการแต่งงานในขณะที่เรียนหนังสือ ควรมีการป้องกันการตั้งครรรค์ และควรมีการตั้งครรรค์เมื่อพร้อม หรือเมื่อจบการศึกษาแล้ว (+)	3.82	1.03	เห็นด้วยมาก	6
16	ถึงแม้ว่าวัยรุ่นกำลังเรียนหนังสือ แต่ในสังคมมุสลิมเมื่อมีการแต่งงานแล้ว ก็ถือว่าการตั้งครรรค์ก็ถือว่าเป็นเรื่องปกติและไม่ผิด (+)	3.87	1.12	เห็นด้วยมาก	3
17	วัยรุ่นที่ตั้งครรรค์ระหว่างเรียนจะส่งผลกระทบต่อการศึกษา โดยเฉพาะทำให้ผลการเรียนตกต่ำ (+)	3.44	1.14	เห็นด้วยปานกลาง	13
18	วัยรุ่นที่กำลังตั้งครรรค์จะมีอารมณ์แปรปรวน ซึ่งต่างจากอารมณ์ของวัยรุ่นทั่วไป (+)	3.75	0.99	เห็นด้วยมาก	8
19	การทำแท้งเป็นวิธีหนึ่งที่นักเรียนหรือนักศึกษามักใช้ในการยุติการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนในสังคมมุสลิม (-)	2.60	1.34	เห็นด้วยมาก	18
20	สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีการแนะนำให้นักเรียนหรือนักศึกษาใช้วิธีการคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัยและคุมกำเนิดแบบต่างๆ เพื่อป้องกันการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียน และการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (+)	3.55	1.07	เห็นด้วยมาก	11
21	เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียน สถานศึกษาหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะให้คำปรึกษาเป็นกรณีพิเศษ (+)	3.97	0.93	เห็นด้วยมาก	2

ลำดับ	ทัศนคติ	$\bar{X}$	S.D	ระดับทัศนคติ	อันดับ
22	สถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการป้องกันการตั้งครรรค์ระหว่างเรียนของนักเรียนหรือนักศึกษาเป็นอย่างมาก (+)	3.67	0.97	เห็นด้วยมาก	9
23	สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักเรียนหรือนักศึกษาที่มีการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนได้กลับมาเรียนต่อได้ (+)	3.83	1.08	เห็นด้วยมาก	5
24	ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนในเรื่องเพศ เพื่อเป็นรากฐานในการใช้ชีวิตและป้องกันการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรในนักเรียนหรือนักศึกษาได้ (+)	4.30	1.00	เห็นด้วยมาก	1
$\bar{X}$ รวม		3.45	1.10	เห็นด้วยปานกลาง	

หมายเหตุ (+) ข้อคำถามด้านบวก, (-) ข้อคำถามด้านลบ

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา และบุคลากรเกี่ยวกับการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม สรุปได้ดังนี้

3.1 ในขณะที่ยังเรียนหนังสืออยู่ การมีแฟนหรือคนรักเป็นเรื่องที่ไม่สนับสนุนเพราะอาจทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนหนังสือได้ เช่นมีเวลาในการศึกษาเล่าเรียนน้อยลง

3.2 ไม่ควรมีการแต่งงานและไม่ควรมีเพศสัมพันธ์ในช่วงเรียนหนังสือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่ยังไม่ได้แต่งงาน ถึงแม้การแต่งงานหรือการมีเพศสัมพันธ์เป็นสิทธิส่วนบุคคลก็จริงแต่ควรที่จะกระทำก็ต่อเมื่อถึงวัยอันควรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา

3.3 วัยรุ่นมุสลิมที่กำลังเรียนหนังสือหรือไม่ได้เรียนหนังสือก็ตาม การตั้งครรรค์โดยไม่ได้แต่งงาน ถือเป็นเรื่องที่ผิดหลักการศาสนาเป็นอย่างมาก เพราะฉะนั้นการอยู่ก่อนด้วยกันก่อนแต่งงานของนักเรียนนักศึกษาถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและผิดศีลธรรมเป็นอย่างยิ่ง

3.4 นักเรียน นักศึกษาที่เป็นมุสลิม แม้จะอยู่ในช่วงกำลังศึกษาอยู่ ถ้าหากมีการแต่งงานถูกต้องตามหลักการศาสนาอิสลามแล้ว ถ้าหากมีการตั้งครรรค์ก็ถือเป็นเรื่องปกติ และเป็นสิทธิส่วนบุคคล

3.5 ปัจจุบันวัยรุ่นมุสลิม มักใช้โอกาสในการพบเจอกันตามเทศกาล และสถานที่ต่างๆ มากยิ่งขึ้น ซึ่งพ่อแม่ผู้ปกครองไม่สามารถที่จะควบคุมดูแลได้ทั่วถึง ทำให้มีเพศสัมพันธ์และเกิดปัญหาการตั้งครรรค์ และมักจะจะมี

ปัญหาอื่นๆ ตามมา เช่น มีการทำแท้ง นักเรียนหรือนักศึกษาเหล่านั้นเกิดความอับอายต้องลาออกจากกลางคัน และไม่สามารถเรียนต่อจนจบการศึกษาได้

3.6 เมื่อนักเรียน นักศึกษามุสลิมมีการ ตั้งครรรค์และมีการลาคลอด สถานศึกษาควรให้โอกาสในการกลับมาเรียน ในขณะเดียว ทางสถานที่ศึกษาและผู้เกี่ยวข้องควรมีการรณรงค์ให้เห็นถึงปัญหาและผลกระทบของการตั้งครรรค์ในระหว่างที่กำลังเรียนหนังสืออยู่

3.7 ควรมีบุคคล หรือหน่วยงานดูแลในเรื่องการตั้งครรรค์ในวัยรุ่นมุสลิมอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะเป็นในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา มีการใช้ระเบียบและกฎกติกาของสถานศึกษาควบคุมนักเรียนหรือนักศึกษา หรือ ปลุกจิตสำนึกในเรื่องศาสนาให้มากยิ่งขึ้น หน่วยงานหรือองค์กรอิสลามที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เช่นคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดควรเข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้ เพราะขัดต่อศาสนาอิสลาม นอกจากนี้ครอบครัวควรเอาใจใส่บุตรหลาน ไม่ควรปล่อยให้เป็นหน้าที่ของสถาบันการศึกษาหรือศาสนาแต่เพียงอย่างเดียว ในขณะเดียวกันควรมีเจ้าหน้าที่หรือหน่วยงานคอยให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่มีการตั้งครรรค์ในขณะกำลังเรียนและอนุญาตให้นักศึกษาสามารถเล่าเรียนตามปกติได้ในขณะการตั้งครรรค์ ส่งเสริมให้ให้มีการอบรมเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อให้รู้เท่าทันความคิดระหว่างชายและหญิง เช่น เปิดการสนทนาระหว่างชายหญิง เช่น ว่าจะวางตัว

อย่างไรระหว่างหญิง ชาย หรือถ้ามีเพศสัมพันธ์ก่อนการแต่งงาน มีการตั้งครรรค์ จะส่งผลอย่างไรกับตัวเองอย่างไร จะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้อย่างไร

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาและบุคลากรที่มีต่อการตั้งครรรค์ในระหว่างเรียนของวัยรุ่นมุสลิม พบว่านักศึกษาและบุคลากรมีทัศนคติสูงสุดต่อประเด็น “ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนในเรื่องเพศเพื่อเป็นรากฐานในการใช้ชีวิตและป้องกันการตั้งครรรค์ก่อนวัยอันควรในวัยรุ่นได้” ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย ที่ได้กล่าวไว้ว่าสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานขนาดเล็กที่สุดแต่สำคัญที่สุดของสังคม (ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย, 2553) จากงานวิจัยพบว่าถ้าครอบครัวใดที่พ่อแม่สนใจ ดูแล พุดคุย ให้ความสนใจวัยรุ่นจะมีอัตราการการตั้งครรรค์ที่น้อยกว่าครอบครัวที่ไม่สนใจพุดคุยให้เวลาสมาชิกในครอบครัว (สุวรรณา เรืองกาญจนเสนขันธ์, 2556) ซึ่งพ่อแม่ส่วนใหญ่มีการพุดคุยกับลูกเรื่องเพศแต่จะมักจะเป็นการเตือนไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และตักเตือนการดูแลสุขอนามัย มีเพียงจำนวนไม่มากนักที่พุดคุยกับลูกเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย โดยพ่อแม่ส่วนใหญ่จะสอนเรื่องเพศจากประสบการณ์ตรงของตนเองเป็นหลัก และบางครอบครัวก็อายุที่จะพุดสื่อสารเรื่องเพศกับลูก อีกทั้งยังมองว่าลูกยังเล็กเกินกว่าจะเรียนรู้เรื่องเพศและกลัวว่าจะไปกระตุ้นให้ลูกอยากรู้ อยากเห็นในเรื่องเพศมากยิ่งขึ้น (พรฤดี นิธิรัตน์, 2551) นอกจากนี้ พบว่าการทำหน้าที่ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีอิทธิพลเป็นอย่างมากในการอบรมสั่งสอนหรือการปลูกฝังให้สมาชิกสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัยและมีความสุข การที่ครอบครัวมีการสื่อสารที่ตรงไปตรงมา มีความผูกพันทางอารมณ์ที่ดีย่อมส่งผลให้สมาชิกสามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ และรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองได้ดี ทิพย์วัลย์ สุรินยา (2557) แต่อย่างไรก็ตามการแก้ปัญหาหรือป้องกันปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศที่หวังพึ่งมิตครอบครัวแต่ด้านเดียวอาจจะยังไม่

ครอบคลุมหรือเพียงพอ เพราะฉะนั้นการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เช่น ชุมชน โรงเรียน องค์กรด้านศาสนา องค์กรสาธารณสุข หรือแม้แต่กลุ่มเพื่อนก็มีความสำคัญเพื่อให้มีส่วนร่วมในการป้องกันปัญหาเรื่องเพศในวัยรุ่นด้วยกัน (ศิริพร จีรวรรณกุล และ คณะ, 2555) ดังที่ได้กล่าวไปแล้ว บางครั้งการสื่อสารเรื่องเพศในครอบครัวก็ยังขาดความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศที่ถูกต้อง หรืออาจจะยังไม่ถูกจังหวะและเวลา (พรฤดี นิธิรัตน์, 2551) เพราะฉะนั้น องค์กรทางด้านการศึกษา องค์กรศาสนา องค์กรสาธารณสุข ก็มีความจำเป็นในการยื่นมือเข้ามาร่วมดูแล และด้วยการมุ่งส่งเสริมให้ผู้ปกครองให้สามารถเลี้ยงดูบุตรหลานให้มีภูมิคุ้มกันขั้นพื้นฐาน ซึ่งในขณะเดียวกันในสถานศึกษาและในชุมชนเองก็มีปัจจัยเอื้อบางประการที่ส่งผลให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศเพิ่มขึ้น เช่น การมีคูรักหรือแฟน การมีสถานบรรเทิงในชุมชน เพราะฉะนั้น การสนับสนุนหรือสร้างสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นชุมชนเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมหรือเครือข่ายในชุมชนเพื่อช่วยกันสอดส่องดูแล หรือเฝ้าระวังพฤติกรรมต่างๆ ที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นด้วย (รณชกาญจน์ ประกอบธัญญะศิริ, 2556) สำหรับในสังคมของคนไทยที่นับถือศาสนาอิสลามนั้น ถือว่าศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินชีวิต มุสลิมได้ยึดถือและนำหลักการของศาสนามาปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาแห่งความบริสุทธิ์ สะอาดสดใส ในศาสนาอิสลามได้วางมาตรการอย่างเข้มงวดในการรักษาให้มนุษย์ดำรงตนในความบริสุทธิ์ เพราะหากปราศจากมาตรการดังกล่าว มนุษย์ก็มีสภาพที่ไม่ต่างจากสัตว์เดรัจฉาน เพราะฉะนั้นการมีเพศสัมพันธ์ต้องห้ามระหว่างชายหญิงที่ยังไม่ได้แต่งงานอย่างถูกต้องตามหลักการอิสลาม (ชีนา) ถือเป็นเรื่องร้ายแรง แต่ในปัจจุบันการชินาเป็นปัญหาสังคมที่กำลังระบาด และไม่สามารถป้องกันจากการตกในหลุมพรางนี้ได้ เว้นแต่ผู้ศรัทธาที่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง ทั้งนี้ในศาสนาอิสลามนั้นมีเรื่องโลกในอุดมคติในเรื่องเช็กส์อย่างจริงจัง ศาสนาอิสลามจะมีที่เพื่อไว้สำหรับชายหญิงที่บริสุทธิ์ด้วยกันทั้งสองฝ่ายที่รักษาเนื้อรักษาทัวให้อยู่ในหลักการจนถึงวันแต่งงานกันอย่างถูกต้อง เมื่อ

หลังจากการมีเพศสัมพันธ์ของทั้งคู่ไปแล้วและได้
ครองรักครองเรือนกันไป การมีเชื้อสืบลำหลักการก็ยัง
ดำเนินต่อไปควบคู่กับการสร้างครอบครัว แต่ใน
ขณะเดียวกันแม้เรื่องทางเพศจะมีบทลงโทษที่รุนแรง แต่
ก็ส่งเสริมให้มีกันได้ หากเรื่องเชื้อสืบลำนั้นเป็นไปตามครรลอง
ที่ศาสนารับรอง ซึ่งถือได้ว่าเสมือนเป็นการทำบุญต่อกัน
ของคู่สามีภรรยา (มูรีด ทิมะเสน, 2550)

ในมุมมองของศาสนาอิสลามส่งเสริมให้ชายหญิงแต่งงาน
มากกว่าการคบกันเป็นแฟนหรือคู่รัก เพราะคบกันใน
ฐานะคู่รักมักจะนำไปสู่การชู้สาว ที่สำคัญดังที่ได้กล่าวไว้
แล้วข้างต้นว่าครอบครัวเป็นพื้นฐานสำคัญในการดูแล
และให้ความรักความอบอุ่นแก่สมาชิกในครอบครัว แต่
ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในสังคมมุสลิมในปัจจุบันมีความ
แตกต่างกัน อารีด้า สาเมาะ (2554) กล่าวว่า สาม
จังหวัดชายแดนใต้ยังละเลยไม่ให้ความสำคัญกับการเลี้ยง
ดูและให้ความอบอุ่นแก่เด็กเล็ก ทำให้เด็กโตขึ้นมาใน
สภาพขาดความอบอุ่น ประกอบกับสื่อยุคปัจจุบัน
ออกมาสื่อสารเรื่องเพศกันอย่างกว้างขวาง ทำให้ปัญหา
เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มขึ้น ซึ่งนำมาสู่
การท้องในวัยเรียนมากขึ้น ซึ่งขัดจากหลักคำสอนของ
ศาสนาอิสลามที่สนับสนุนและยกย่องบุคคลที่แต่งงาน
และประณามผู้ที่ครองความเป็นโสด เพราะการแต่งงาน
สามารถป้องกันอวัยวะเพศจากการผิดประเวณีได้ และ
ใครที่ไม่มีความสามารถที่จะมีครอบครัวได้ ก็จงถือศีลอด
เพราะการถือศีลอดของเขาเป็นการป้องกันตัวเขาจาก
การทำผิดประเวณี (ชีนา) ได้ (นุรุดดีน สาริมิง, 2541)

จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา
และบุคลากรของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าวัยรุ่น
มุสลิมว่าแม้จะกำลังเรียนหนังสืออยู่ แต่ถ้าได้แต่งงาน
ถูกต้องตามหลักการศาสนาแล้ว การมีเพศสัมพันธ์หรือมี
การตั้งครรภ์ก็ถือว่าเป็นเรื่องที่ปกติและไม่ผิด แต่ในอีก
แง่หนึ่งการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นหรือในขณะที่แม่ที่ยังมี
อายุน้อย ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่ร่างกายและจิตใจยังไม่มี
การพัฒนาหรือเจริญเติบโตเพียงพอ เช่น มีอารมณ์
อ่อนไหว หงุดหงิด แปรปรวนได้ง่าย ประกอบกับเมื่อ
ตั้งครรภ์มีการหลังฮอร์โมนเอสโตรเจนและโปรเจสเตอ
โรน ส่งผลให้แม่ต้องเผชิญปัญหาสุขภาพจิต เช่นมีความ
เสี่ยงสูงต่อการเกิดภาวะซึมเศร้า เกิดความแปรปรวนของ

อารมณ์ได้ง่าย (เนตรชนก แก้วจินทา, 2555) และ
อาจจะสูงขึ้นถึงร้อยละ 16-44 (Hodgkinson and et.,
2010) เมื่อมีภาวะซึมเศร้าก็ส่งผลต่อการดูแลตนเองและ
ทารกในครรภ์ได้ ทำให้ทารกอาจจะมีภาวะตัวเล็กกว่า
อายุครรภ์จริง (small for gestational age) โดยพบว่า
น้ำหนักของเด็กทารกที่คลอดจากแม่วัยรุ่นกับแม่วัย
ผู้ใหญ่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์ร้อยละ 15.1 และร้อยละ
8.8 ตามลำดับ (Ladda Mo-suwan และ Chanpen
Choprapawon, 2006) ยังพบว่าในแม่วัยรุ่น มีทารก
คลอดก่อนกำหนดสูงถึงร้อยละ 93 และส่งผลให้มีรอบ
ศรีษะเล็ก (Marcus S.M., 2009) มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์
(Hodgkinson and et., 2010) นอกจากนี้อาจจะพบ
อาการว่าทารกแรกคลอดผนังหน้าท้องไม่ปิด มีรูโหว่ลำไส้
ออกมานอกช่องท้อง (gastroschisis) ได้มากกว่าทารกที่
คลอดจากแม่ที่อยู่ในวัยผู้ใหญ่อีกด้วย (Chotigeat. and
Sawasdiworn, 2011) จากการศึกษาในระยะยาวพบว่า
เด็กที่คลอดจากแม่วัยรุ่นมีพฤติกรรมซึม ดูนมได้ไม่ดี มี
อารมณ์ฉุนเฉียวง่าย (Solchany, 2007) เด็กมีพัฒนาการ
ทางการพูดช้ากว่าเด็กที่คลอดจากแม่ที่เป็นวัยผู้ใหญ่
(Chotigeat and Sawasdiworn, 2011) นอกจากนี้เด็ก
ก็อาจจะความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับแม่ได้ในอนาคตได้อีกด้วย
(Solchany, 2007)

จากผลกระทบหลายประการที่มีต่อทารกและ
ตัวมารดาวัยรุ่นนั้น นักศึกษาและบุคลากรที่มีทัศนคติว่า
สถานศึกษาควรให้คำปรึกษาเป็นพิเศษ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นไม่
ควรแนะนำให้ยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้งซึ่งจากการ
วิจัยในครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยมากที่สุดต่อการ
แนะนำให้ยุติการตั้งครรภ์ด้วยการทำแท้ง แต่ควรแนะนำให้
ให้นักศึกษามีการตั้งครรภ์ต่อไป ถึงแม้ว่าการทำแท้งจะ
เป็นทางออกให้ผู้หญิง ลดความกดดันลง เพราะนอกจาก
ปกป้องตนเองไม่ให้ถูกสังคมตราหน้าว่าละเมิดค่านิยม
และบรรทัดฐานทางสังคม ซึ่งเป็นการตัดปัญหาใน
อนาคตที่เกิดจากบุตรนอกสมรสหรือบุตรที่ไม่พึง
ปรารถนา แต่เป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย อีกทั้งยังต้อง
เสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพและหญิงที่เคยผ่านการทำแท้ง
ล้วนมีปัญหาทางร่างกายจากภาวะแทรกซ้อนทางสุขภาพ
ไม่มากนักน้อย ซึ่งการทำแท้งที่เกิดขึ้นในประเทศไทย
ส่วนมากเป็นการทำแท้งที่ผิดกฎหมาย ผู้ทำก็ไม่ใช้แพทย์

ส่งผลให้อัตราการตายจากการทำแท้งเท่ากับ 300-500 ต่อการทำแท้งผิดกฎหมาย 100,000 ราย จากการศึกษาของกรมอนามัย พบว่าการทำแท้งส่งผลต่อภาวะการเจริญพันธุ์ และพบว่าจากหญิงที่ตั้งครรภ์แล้วไปทำแท้งที่โรงพยาบาลของรัฐ 5 แห่ง จำนวน 968 คน มีภาวะแทรกซ้อนและเข้ามารับการรักษาตัวด้วยอาการตกเลือดอย่างหนัก การติดเชื้อบาดทะยัก การติดเชื้อเข้ากระแสโลหิต การอักเสบของอุ้งเชิงกราน ติดเชื้อในปอด ภาวะไตวาย เกิดลิ่มเลือดในหลอดเลือด เป็นต้น ในจำนวนนี้พบว่า 22 คนต้องตัดมดลูกทิ้ง เนื่องจากการติดเชื้ออย่างรุนแรงและมดลูกเป็นแผล มีจำนวน 104 คนต้องได้รับการให้เลือด รัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการดูแลผู้ป่วยเหล่านี้ปีละประมาณ 300 ล้านบาท (สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย, 2554) อีกทั้งการทำแท้งนั้นส่งผลต่อจิตใจของมารดาในระดับสูง โดยเฉพาะในสังคมไทยที่ผู้ไปทำแท้งจะถูกตีตราว่าเป็นผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัว ชั่วช้า ฆ่าได้แม้กระทั่งลูกในท้องของตัวเอง เสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล เครียดกลัวว่าสิ่งไม่ดียังจะเกิดขึ้นกับชีวิตของตนเอง เพราะตามความเชื่อของศาสนาทุกศาสนามีความเห็นตรงกันว่า การทำแท้งเป็นบาป

ที่ผ่านมาพบว่า เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรภ์ในขณะที่กำลังเรียนหนังสือส่งผลให้บางคนต้องหยุดเรียนหนังสือ ถึงแม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายให้กลับมาศึกษาต่อได้ภายหลังคลอดแต่ผู้บริหารหรือสถานศึกษาไม่อยากให้กลับมาเรียนต่อเพราะเกรงว่าจะเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีแก่เพื่อนๆ คนอื่นๆ กอปรกับตัวมารดาเองต้องดูแลและเลี้ยงลูกด้วยตนเอง ทำให้แม่วัยรุ่นเหล่านั้นต้องหยุดเรียนหนังสือไปโดยปริยาย มีเพียงประมาณร้อยละ 10 เท่านั้นที่สามารถเข้ามาศึกษาต่อได้ และบางคนก็ต้องไปเรียนการศึกษานอกโรงเรียน (คสน.) (สุวรรณา เรื่องกาญจนเกษมษฐ์, 2556) การตั้งครรภ์ถึงแม้จะมีการแต่งงานถูกต้องตามกฎหมายแต่ถ้ามีการตั้งครรภ์ในขณะที่อายุไม่ถึง 19 ปีก็ถือว่าเป็นการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น (สุภาพร ปารมย์, 2554) ซึ่งส่วนใหญ่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เหล่านั้นเมื่อตั้งครรภ์และคลอดบุตรยังต้องพึ่งพาบิดา มารดาหรือบุคคลอื่นในการส่งเสีย เลี้ยงดูบุตรของตนเอง การที่แม่รุ่นและกำลังศึกษาไม่สามารถเลี้ยงดู

บุตรได้ตนเองมีผลกระทบหลายประการเกิดกับเด็ก เช่น ทำให้เด็กไม่ได้กินนมแม่ มีพัฒนาการช้าในด้านต่างๆ อาจจะถูกคนเลี้ยงทำร้าย เป็นต้น ยิ่งไปกว่านั้นถ้าการตั้งครรภ์นั้นเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ก็จะส่งผลต่อตัวแม่วัยรุ่น และต่อทารกเป็นอย่างยิ่ง (มาลี เกื้อนพกุล, 2556)

นอกจากนี้นักศึกษาและบุคลากรมีความคิดเห็น ว่า “เมื่อวัยรุ่นมีการตั้งครรภ์ในระหว่างเรียน สถานศึกษา หรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะให้คำปรึกษาเป็นกรณีพิเศษ” จึงน่าจะมีประเด็นที่สถานศึกษาเองให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะนักเรียน นักศึกษาที่มีการตั้งครรภ์ไม่ว่าจะเป็น การตั้งครรภ์โดยความตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ตาม พบว่าส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในการดูแลตนเองในฐานะมารดา เช่น การดูแลตนเองในขณะตั้งครรภ์ การเตรียมความพร้อมขณะคลอด การเลี้ยงดูบุตร อีกทั้งนักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการศึกษาเล่าเรียนอยู่ในสถานศึกษา ไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวในระหว่างการตั้งครรภ์ซึ่งอาจจะขาดการเอาใจใส่จากครอบครัว โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษาที่มีการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มีความเสี่ยงสูงในการตัดสินใจไปทำแท้งหรือไม่ทำแท้งก็ไม่ได้ไปฝากครรภ์ หรือมีการฝากครรภ์ช้า ซึ่งยิ่งจะส่งผลกระทบต่ตัวมารดาและทารกมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นก็อาจจะส่งผลต่อการเลี้ยงดูบุตรในช่วงหลังคลอดอีกด้วย และจากการศึกษาของปริญญา เอี่ยมสำอางค์ รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์ (2556) พบว่าวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์มักจะมีการตั้งครรภ์ช้า โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ เพราะมักจะไม่มีอาการคุมกำเนิด หรือวางแผนในการมีบุตร (สรลักษณ์ หมอกเรืองใส และคณะ, 2552)

ข้อเสนอแนะ และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรมีความร่วมมือกันระหว่างครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา และชุมชนให้มีการดูแล ส่งเสริมให้วัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาให้มีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม รู้จักการป้องกันตนเอง หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เข้าใจเรื่องเพศในแง่มุมต่างๆ เพื่อไม่ให้มีการ

ตั้งครรรค์ที่ไม่พึงประสงค์ หรือเมื่อมีการตั้งครรรค์ก็ควรได้รับการดูแลตั้งแต่เริ่มแรก เช่น รู้จักการดูแลตนเอง ในขณะตั้งครรรค์ การคลอด การเลี้ยงดูบุตร เพื่อให้วัยรุ่นเหล่านั้นผ่านพ้นปัญหา หรือมีทางออกที่เหมาะสมในการตั้งครรรค์ต่อไป โดยเฉพาะสถานศึกษาควรดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการวางแผนการศึกษาหลังจากการคลอดบุตรให้แม่วัยรุ่นได้รับโอกาสในการศึกษาทั้งในขณะตั้งครรรค์และหลังคลอดบุตร ประเด็นต่างๆ เหล่านี้ควรกระทำอย่างเป็นระบบซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาเกี่ยวกับการตั้งครรรค์และผลกระทบในการตั้งครรรค์ในวัยรุ่นที่อยู่ในระบบการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยอาจจะจัดในรูปแบบของการเพิ่มเนื้อหาในหลักสูตรการเรียนการสอน จัดอบรม จัดโครงการเฉพาะ หรือสัมมนา เป็นต้น

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ทำงานหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในวัยรุ่นเพื่อเกี่ยวกับการการตั้งครรรค์ในวัยรุ่น โดยเฉพาะในวัยรุ่นมุสลิมที่อยู่ในระหว่างเรียนหนังสือในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่างๆ ให้ได้รับการศึกษาต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2557. **พระราชบัญญัติคุ้มครองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย**
ทิพย์วัลย์ สุรินยา. 2557. การทำหน้าที่ของครอบครัวและความสามารถในการฝ่าฟันอุปสรรคและการปรับตัวของของนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากรุงเทพมหานคร. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี**. 21(2), 38-58.
page=sub&category=7&id=1913 (สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558).
นุรุดดีน สาริมิง . 2541. **การศึกษาเปรียบเทียบประเพณีการแต่งงาน กับหลักการแต่งงานตามศาสนาอิสลามของชาวไทยมุสลิม ในจังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

เนตรชนก แก้วจันทา. 2555. **ภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น**
ตั้งครรรค์: ปัจจัย ผลกระทบ และการป้องกัน, **วารสารพยาบาลศาสตร์และสุขภาพ**. 35(1), 83-90.

ปฎิญา เอี่ยมสำอางค์, รุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวศน์ และ พรนภา หอมสินธุ์. (2558). **ปัจจัยเสี่ยงต่อการตั้งครรรค์ซ้ำที่ไม่ตั้งใจของวัยรุ่น**. **วารสารสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา**, 8(1), 55-67.

ประไพ สุวรรณสุนทร. 2555. **การขัดเกลาทางสังคมกับการตั้งครรรค์ของวัยรุ่น**. สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พรฤดี นิธิรัตน์. 2551. **สถานการณ์การสื่อสารเรื่องเพศศึกษาระหว่างพ่อแม่กับลูกวัยรุ่นในครอบครัวไทย**. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี**, 19(1), 45-47.

มาลี เกื้อนพกุล. 2556. **การตั้งครรรค์ในวัยรุ่น ...ปัญหาที่ต้องร่วมกันแก้ไข**. **วารสารพยาบาลและการศึกษา**, 5 (ฉบับพิเศษ), 33-46.

มูรีด ทิมะเสนม. 2550. **หลังเที่ยงคืน**. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์.

รณชกาญจน์ ประกอบัญญะศิริ. 2556. **ยุทธศาสตร์การสร้างมาตรการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในเด็กวัยรุ่น**. **ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**, 15(2), 93-105.

วิชญา เวชยันต์ศฤงคาร. 2555. **ผลของการตั้งครรรค์ในมารดาวัยรุ่นที่คลอดครรรค์แรกในโรงพยาบาลบางใหญ่**. **วารสารศูนย์การศึกษาแพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า**. 29(2), 82-92.

ศิริพร จิรวัดนกุล และ คณะ. 2555. **สถานการณ์การตั้งครรรค์วัยรุ่น: การรับรู้ของวัยรุ่นใน 7 จังหวัดของประเทศไทย**. **วารสารวิชาการสาธารณสุข**, 21(5), 865-77.

สรลลภัก หมอกเรืองใส อุษา สุขพาณิชย์ อภิญา อุยยะพัฒน์ และสุติ จารุพันธ์. (2552). **เหตุผลของการตั้งครรรค์ซ้ำและการดูแลตนเองของ**

- หญิงติดเชื้อเอชไอวี. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2557). **แม่วัยทีน
ประเด็นเก่า...เล่าใหม่ (ออนไลน์)**. เข้าถึงได้ที่:
<http://bps.ops.moph.go.th/Healthinformation/statistic55.pdf>. (สืบค้นวันที่ 10 ตุลาคม 2558).
สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. (2554). **คู่มือ
อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) การป้องกันการ
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
(สืบค้นเมื่อ 15 กันยายน 2558).
- Burton, L.M., Allison, K.W., & OBeidallah, D. (1996). Social Context and Adolescent: Perspective on Development among Inner-City African American Teens. In Shweder, R. (Ed.). Essays on Ethnography and Human Development. Chicago; University of Chicago Press.
- Chotigeat, U. Sawasdiworn, S. (2011). Comparison outcomes of sick babies born to teenage mothers with those born to adult mothers. *J Med Assoc Thai*, 94 Suppl 3:127-34.
- Hodgkinson, S.C, Colantuoni E, Roberts D, Berg-Cross L, Horolyn ME. 2010. Depressive symptoms and birth outcomes among pregnancy teenagers. *J Pediatr Adolesc Gynecol*, 23(1), 16-22.
- Ladda Mo-suwan, Chanpen Choprapawon. (2006). Difference in Socio-Economic Status, Service Utilization, and Pregnancy Outcomes between Teenage and Adult Mothers. *J Med Assoc Thai*, 89 (2), 145-51.
- Marcus, S.M. Depression during pregnancy: rates, risks and consequences- Motherisk Update 2008. 2009. The Canadian Journal of Clinical Pharmacology, 16(1), e15-22.
- Solchany, J. (2007). Preventing Perinatal Depression, Northwest Bulletin, 21(2): pp. 1-15
- ข้อมูลอินเทอร์เน็ต**
กระทรวงสาธารณสุข. (ออนไลน์). เข้าถึงได้ที่:
<http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=19586&Key=news18>. (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2558).
- นิตยา อิธิเสน, อนุพร นิลหลา และเกษวดี ชมชายผล. ม.ป.ป. **โรงเรียนนักข่าวชายแดนใต้ (DSJ) ผู้เข้าร่วมฝึกอบรมการเขียนข่าวเบื้องต้นและการรายงานข่าวสุขภาพ อินเทอร์เน็ต (ออนไลน์).** เข้าถึงได้ที่:
<http://islamhouse.muslimthaipost.com/main/index.php?>
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัวไทย. 2553. **การศึกษาและพัฒนาารูปแบบการเสริมสร้างหลักประกันความมั่นคงของครอบครัว (ออนไลน์).** เข้าถึงได้ที่:
http://ejustice.moj.go.th/rldpd_clinic/index.php? (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2558).
- สุภาพร ปราบมย์. 2554. **หญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น โครงการสร้างเสริมพลังอำนาจมารดาวัยใสตลอดแล้วใส่ใจห่วงใยวัยเรียน (ออนไลน์).** เข้าถึงได้ที่:
http://www.apnThai.org/CAPNT/page/document/apn_supaporn.pdf. (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2558).
- สุวรรณา เรืองกาญจนเศรษฐ์. 2556. **มหิดลโมเดล คริสเตอร์ป้องกัน “แม่วัยใสเกิดน้อยด้วยคุณภาพ (ออนไลน์).** เข้าถึงได้ที่:
<http://thaipublica.org/2013/09/mahidol-model/>. (สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2558).

สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์. 2556. สถานการณ์การตั้งครรรค์ของ
วัยรุ่นในประเทศไทย (ออนไลน์).. เข้าถึงได้ที่:
[http://www.m-society.go.th/article_](http://www.m-society.go.th/article_attach/10430/15330.pdf)
[attach/10430/15330.pdf](http://www.m-society.go.th/article_attach/10430/15330.pdf). (สืบค้นวันที่ 10
ตุลาคม 2558).

อับดุลอะซีส บิน ซาฟิอียฺ ดินอะ. 2550. ทะเบียนสมรส
ซ้อนกับการมีภรรยาหลายคนในศาสนา
อิสลาม (ออนไลน์). เข้าถึงได้ที่:
[http://www.oknation.net/blog/](http://www.oknation.net/blog/print.php?id=131953)
[print.php?id=131953](http://www.oknation.net/blog/print.php?id=131953). (สืบค้นเมื่อ 12
กันยายน 2558).

อารีต้า สาเมาะ. ม.ป.ป. ปัญหาสังคมมุสลิมชายแดนใต้
(ออนไลน์). เข้าถึงได้ที่ :
<http://prachatai.com/m/journal/36227>.
(สืบค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558).